

עברית. שיכריו מילחמה על כל מי שמפר את קדושת השונם. המשורר והבלשן משה זינגר (הנעמי) יצא כנגדם וכנגד כל שהם מייצגים, וטען כי ראשית-דבר על תאומי המיכתבים-למערכת לחוסר בשמור תיהם הם: הרצל ובלפור — שמות שאינם עבריים.

ואז התברר לירושלמים, שמתחת להרצל ולבלפור מסתתרים אהרן ומידר. אבל זינגר הצביע על הקשר שבין מאבק הלשון שלהם, לבין דעותיהם האומניות. והרי אנשי קלע (קרן לשון עברית) כנעמי שמה, אהרן אמיר והתאומים חקק הינם אנשי הימין הקיצוני.

דעותיו של זינגר הביאו למתיקפת-נגד מצא תאומי המיכתבים-למערכת, והם תבי

משה זינגר-הנעמי
„טיהור הלשון — מעשה קנאות“

עו: „אילי יתעשת זינגר ויכתוב דברי חרפה? אילי תרעף ירו כשיבוא בעתיד לתוכו מישפטים כה חרפים?...“ אלא שזינגר המשיך בצדק בשלון, והגיב על דברי התאומים: „די לא רעדה, ואינה רועדת גם עתה, ואני אומר שוב: טיהור הלשון הוא מעשה של קנאות, שריח גועל נות נרדף ממנו, וקרוב הוא באופיו וברוחו למיחור הגזע. מה יש — רק לאחרים מותר להיות גזענים?...“ וזינגר ממשיך ומדגיש, ש„זווקא עתה פורחת הלשון ומשגשגת. אנשים שמונתם רצויה אך מעשיהם אינם רצויים, מסיגים של אהרן ומידר חקק, נשמים אכזרינגף כדרכה הטבעית והיפה של לשוננו...“

אין ספק שבזיוכוח בלשני זה מוצקות עמדותיו של הבלשן זינגר עשרת מונים לעומת עמדותיהם של אהרן ומידר. הרצל ובלפור. ואין ספק שאחרי שיצליחו אנשי קלע הרצל ובלפור לטהר את הלשון, הרי שהם יטוהרו ובלפור ובלפור מן הנשים הנוכריות ומן הגר היושב בתוכנו. כמינהג הגרמנים, שטענו כי היהודים מזוממים את הלשון ואת התרבות שלהם. אבל מה לנו כי נלנין על הרצל ובלפור התאומים, שכה חפצו להיות משוררים והשירה העברית לא היתה נכונה לקבל אותם אל מתחת לכנפיה. מה לנו כי נלנין, שעכשיו גם הלשון העברית דוחה אותם.

ספר: לימוד

טוהר הגזע

ביום השישי לפני שבועיים הובא בי- השבוע — יומן אירועים תיאור אינפנטילי של הנוער הישראלי ויחסו אל השואה, כפי שקלט והבין וכתב בענייני חינוך דויד גלבוע, שטרה וצילם כתבה על מחזה ימרני של תלמידי תיכון בראשון לציון. המתאר מישפט של פושעי-מלחמה. כתבי-החינוך של הטלוויזיה הוכיח, שהוא נטול הבנה אלמנטרית בנושא הנדון. לפני כמה שבועות ראה-אור מיסמך ה-

בחטף

וילסון הראשון של נגיד * איריס מצליף

בתרבות המצרית * יותם ראובני בשבחי מול"ו

האיטלקי הנודע אלברטו מוראביה, שהוא יהודי על פי מוצאו ושימש בעבר כמבקר-קולנוע, הביע את דעתו על הקולנוע של העשור האחרון: „לא אהבתי את הסנדק. הוא מדי פסימיסטי. והסרט שצילם אחר כך קולפולה, אפוקליפסה עכשווי. היה אפילו נורא מזה. מרלן בראון נראה לי כתישלות שנעשתה בין בנימו מוסוליני לגוש גדול של גבינה“ ●● יד חיים וייצמן השלימה באחרונה את עריכת אגרות חיים וייצמן. בין שאר האיגרות שלוקטו מצוייה איגרת אותה שיגר ושיאה הראשון של מדינת ישראל אל אחיינו, שריהביטחון לשעבר, עזר וייצמן, ב-1 ביוני 1937. לרגל חגיגת הברי-מצווה שלו: „עזר יקירי וחביבי! רק תמול שבתי מנסיעה ארוכה ומצאתי את ההזמנה ליום חגיגת הברי-מצווה שלך. אני מצטער מאוד שלא יכולתי להשתתף בשימחתכם, אבל נא קבל את כל ברכותי מעומק לב, שתזכה לראות בשלום עמך וארצך ותמצא סיפוק נפש בחיים, לשימחתך ולשימחת הורייך וכולנו. שלך כאהבה עזה דוד חיים...“ ●● מיכתב אחר, בנושא אחר, תחת הכותרת שותף שווה לשבחים, שלח למדור זה הסופר יותם ראובני, שכתב: „דן עומר משבח את התירגום לעברית של ימים שקטים בקליטת, להנרי מילר... חלק ניכר מדברי השבח מגיע לסיני רוזין, שעבר יחד אתי על כתב-היד“ ●●

בשיטתיות עקבית ניכשל עורך מדור הספרות של מעריב, היים נגיד. שגיאתו האחרונה פורסמה בסקירה על הספר וילסון המודר מאת מרק טוויין, שראה אור בתרגום לעברית. כתב נגיד: „סיפור מרתק של אחד מגדולי הפרוזה האמריקאית, המתורגם עתה לראשונה לעברית...“ אלא, שספר זה תורגם כבר לפני כעשרים שנה לעברית בתרגום נהדר של אברהם ברימן, תחת הכותרת וילסון הסמבל ●● בראיון אותו העניק לשבועון הלבנוני אל-ווסטן אל-ערבי יצא הסופר המצרי החשוב יוסף איריס נגד כמה פרות קדושות בתרבות המצרית: „אבד הכל על התיאטרון במצרים... התיאטרון אינו מציג את דמותה של מצרים האמיתית ואינו ממש במה לביקורת ולשינוי החברה, כפי שהצטרך להיות. התיאטרון הוא הראי המשקף את פני האומה ללא כחל ושרק, וכנראה שאנו איבדנו את האומץ להתבונן בפני עצמנו...“ ●● התיאטרון הקאמרי עומד להעלות על קרשיו בעונת-התיאטרון 80/81 את אותלו מאת ויליאם שקספיר, שפר ג'ורדן ע"פ איציק מאנר, מעגל הגיר הקוקודי מאת ברטולד ברכט, צערה של חתולה אנגליה ע"פ אונורה דה-באלוק, עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני מאת ברכט, וארציאות על הסוחר מוונציה ע"פ ויליאם שיקספיר ונשי וינדזור העליות (גם זה פרי עטו של אותו מחזאי תל-אביבי נודע) ועוד כמה מחזות מקוריים ●● המחבר

לחמש דקות של נימוס במישרי הסוכנות היהודית בווינה בדרום לארצות-הברית. במקום מאורות התרבות היהודיים של ברית-המועצות, איתרע גורלה של החברה הישראלית לזכות בלהקה של מלחכי-פינה: ספרותיים, שאיש לא טרה למצוא בהם עניין כלשהו בברית-המועצות.

תוך בתוכני הרייך השלישי של אלברט שפאר, ובחנינת תהליך ההתבהמות תחת הכותרת „רשיון לרצה המוני: מחקר סוציו-פסיכולוגי של רוצחים אחדים מהס"ס. במיקראה בולט גם הפרק על הבחינה הפסיכולוגית של הרייך השלישי, בנוסח: „אילו ביקש היטלר כי תחשמו אדם זר,

נושא את הכותרת השואה — חלק א' מאת א. כרמון“.. מיקראה בנושא השואה, ה- ראשונה בעברית, המתמודדת בלוא הרציונות והאיכות עם שורשיה של השואה ולא רק עם תוצאותיה.

מיקראה זו, שהיא מהדורת-ניסוי של מישר-החינוך, מביאה מביחר מרתק ומד-הים של קטעים, המתארים את תהליך ההתבהמות הגרמני, דרך פולחן היער ועד ל,הרפתקאותיו של ד"ר פאוסט בבית הקברות היהודי בפראג בשנת 1860, בו מתכנסים נציגי תריסר השבטים היהודיים הטוענים: „כאשר כל הזהב עלי אדמות יהיה שלנו, אזי נחזיק בשלטון המוחלט. הזהב הוא ירושלים החדשה — הוא ה- שילטון בעולם...“ יש במיקראה מובאות ישירות מתוך הפרוטוקולים של דני ציון, המבשרים בשורות בנוסח: „אנו מושלים בהמונים עליידי ניצול הנשות הקינאה והשינאה המתלכסם בעת דיכוי ומחסור. ובאמצעות רגשות אלה אנו דוחקים הצדה את העומדים לנו למישהל. כאשר תגיע השעה להכתיר את שליטנו העולמי, נשי קוד כאותם אמצעים, כלומר בניצול ה- אספסוף — להרוס כל דבר העלול להיות מישהל בדרכנו...“

בפרק עקובנות ההשקפה הנאצית מובא קטע מתוך הספר השני של אדולף היטלר לר, מרחב מחיה, שם כתב כי „במחיה של העם יש מוספר דרכים לתקן את היחס הלא נכון בין מוספר החלשים וישטח הקרקע... דבר זה דורש החלטיות והקרבנות רם. הקרבנות רם זו היא היחידה שמצדדיה כפני העם את ההכרה שהשטח הנוסף שזוכים בו נועד לצורכי התרבות של העם, וזו מהווה תחליף לנפלים בשדה הקרב...“ כן מובא קטע מתוך מיי קאמפף של היטלר לר: „...שכן התרבות התבססה באופן בלי עדי על כישוריו, יחד עם זאת על שימורו הטהור. אולם מרע שהעמים המשתעבדים החלו לעלות והתקרכו לכיבוש מבחינה לשונית, נפלה החומה שהפרידה בין ארון ועבר האדם הארי ויתר על מזהר דמו ובשל כך איבד את מקומו כגון-העין שיצר לעצמו... עירוב הדם והירידה ברמת הגזע שנגרמת בעטיו היא הפיכה היחידה ל- גסיסתן של תרבויות קדומות... מכיוון שי היהודי (מסריכות שיוכהרו להלן) מעולם לא היה בעל תרבות משלו, תמיד סיפק יסודות פעילותו הרחנית עליידי אחרים... עלינו להשקף בכחורות את ההרס שבמינה עלינו מדי יום כיומה ההכלאה עם הגזע היהודי, את הרעלת-הדם היו שיתור מ" דמנו הלאומי רק לאחר מאות רבות...“

בפרק נעורים בהווה הנאצית מתמודדת המקראה בנושא טוהר הגזע. פרקים נוספים במיקראה מדהימה זאת מביאים קטעים מ-

א. כרמון — השואה — נושא לחטיבה העיונית בבית-הספר הכללי; הוצאת משרד החינוך והתרבות; המרכז לתוכניות לימודים; מהדורת ניסוי, 320 עמודים (כריכה רכה).

המשרד לקליטת העליה
לשכת הסנהל הכללי

לכבוד
מר יצחק מרס
יורד אגודת הסופרים כותבי רוסית
רח' הבקעה 15
תל-אביב

הנדון: הארכת הזכאות לטיפול בסופרים עולים

הנני להביא לידיעתך עיקרי הדברים שהתקבלו במשרדנו בנושא הנ"ל.

(1) הזכאות לסופרים עולים, אר ורק בתחומים החופפים את תחומי הפעילות של הועדה הבינמשרדית, תוארך ל 7 שנים מיום העליה.

(2) במקרים מריגים, ככל תחומי התעסוקה החופפים את אחריות משרד הקליטה, בהם ישתכנע מנ"ח התעסוקה שיש מקום להאריך הזכאות, הוא ימליץ בפני ועדת העוררים הארצית במשרדנו.

ב כ ה

חנוך צימרנבג
עוזר ראשי לטנכ"ל

אגודת-הסופרים כותבי רוסית עם יו"ר הכותב ליטאית
תמיכה ישירה ועקיפה של מאות אלפי לירות

אבל כאן בישראל הם הקימו אגודת סופרים כותבי רוסית, שבראשה ניצב סופר הכותב ליטאית (ולא רוסית) בשם יצחק מוראס. אגודה זו, שהיא אגודה להטבות כלכליות הניתנות עליידי הסוכנות-היהודית ועליידי משרד-הקליטה, אינה טורחת כלל ללמד את חבריה עברית, כדי שיוכלו להראות לעם היושב בציון את כישורונם הספרותי. אגודה זו עושה כל שביכולתה, כדי שחבריה ימשיכו לכתוב רוסית, והיו"ר שלה ימשיך לכתוב ליטאית.

כך שנשאלת השאלה מה יעשו אותם סופרים עולים שזכאותם פגה? מסתבר, שבימים אלה של ניצמוס תקציבים במישרי רדי הממשלה (בעיקר במישרדיו של השר דויד לוי, קליטה ושיכון), נמצאו תקציבים מיוחדים להארכת הזכאות לסופרים-עולים אלה, לכדי שבע שנים מיום העליה.

רצ"ב העתק של מיכתב אותו שלח בנושא זה מר חנוך צימרנבג, עוזר ראשי למנכ"ל המשרד לקליטת עליה, לידי מר יצחק מראס, יו"ר האגודה. אולי הגיע הזמן לטהר את השרץ הזה.

האם היית עושה זאת?
אין ספק שמיקראה זו יש בכוחה להזק ולבסס את המוסריות בקרב הנוער הישראלי, שיגיע ללמוד אותה בכיתות הגבוהות של בית-הספר התיכון. המיקראה, היא ניסיון ראשון של מרכת החינוך — באיחור של שלושים שנה — להתמודד עם מיכלול המרכיבים של השואה, ולא רק עם השכול.

תולעי תרבות
לטהר את השרץ

העליה של יהודים מברית-המועצות בי- משך העשור האחרון לא הביאה מאורות גדולים לתרבות הישראלית. שום אלכ"ס סנדר מולוצניצ'ין לא חיפש את תעודת-העולה, וכישורונות ספרותיים ממוצא יהודי יוסף ברוזסקי לא טרחו אפילו להתעכב